Dosarul nr. 3-218/23
2-23168565-02-3-27112023

H O T Ă R Â R E
În numele Legii

14 noiembrie 2024 municipiul Chișinău

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ
al Colegiului civil, comercial şi de contencios administrativ
al Curţii de Apel Chișinău

În componenţa:
Preşedintelui completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorilor Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Vascan Diana

Examinând în şedinţă publică, acțiunea în contencios administrativ depusă de Cebotari Vladimir către Autoritatea Națională de Integritate privind anularea actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023,

A C O N S T A T A T :

Obiectul și temeiurile acțiunii deduse judecății:

La 24 noiembrie 2023, Cebotari Vladimir a depus acțiune în contencios administrativ către Autoritatea Națională de Integritate, solicitând:

1) anularea actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023, emis de Autoritatea Națională de Integritate, în privința lui Cebotari Vladimir;

2) încasarea din contul Autorității Naționale de Integritate în beneficiul reclamantului a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 19 630,00 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că în baza prevederilor art. 31 și 118 din Codul administrativ, corelate cu materialele dosarului de control, rezultă că actul de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023 nu este motivat conform normelor legale, întrucât nu sunt prezentate argumentele bazate pe o analiză detaliată a materialelor cauzei și a probelor adunate în raport cu poziția reclamantului, Cebotari Vladimir, în cadrul procedurii administrative de control. Astfel, inspectorul de integritate nu a luat în considerare explicațiile oferite de reclamant, precum și actele justificative comunicate acestuia în timpul controlului.

Reclamantul a menționat că, deși inspectorul de integritate își întemeiază constatările pe propria apreciere a probelor și pe prevederile legale, elementele din

analiza cazului efectuată de acesta trebuie să îndeplinească cerințele de corectitudine și legalitate.

Reclamantul a explicat că, în raport cu tranzacția de înstrăinare a unor bunuri imobile dintre cetățeanul ***** și S.R.L. „Impex Bussinescom”, care a stârnit o suspiciune din partea inspectorului de integritate în conformitate cu Legea nr. 308/2017 privind combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului, acest dubiu este nefondat. În punctul de vedere exprimat, reclamantul confirmă achitările efectuate către S.R.L. „Impex Bussinescom”, cu excepția sumei de 198 428,28 lei, care nu este contestată. În acest context, între părți se aplică reglementările de drept civil, în special cele referitoare la dreptul de creanță, de care beneficiază o persoană implicată într-un raport juridic obligațional.

Reclamantul a subliniat că S.R.L. „Impex Bussinescom” a prezentat inspectorului de integritate actul de verificare a decontărilor reciproce între S.R.L. „Impex Bussinescom” și *****, împreună cu explicațiile corespunzătoare, din care rezultă existența debitelor restante pentru apartamentele achiziționate și care confirmă justificările date de Cebotari Vladimir în cadrul controlului. În același timp, concluziile inspectorului sunt în contradicție cu constatările Serviciului Fiscal de Stat și cu actul nr. 5-723764 din 28 februarie 2023, care, după verificarea tuturor tranzacțiilor efectuate cu fondatorii, nu a depistat cazuri de realizare a bunurilor imobile la prețul stabilit de entitate și, prin urmare, nu a identificat încălcări ale legislației fiscale privind corectitudinea, plenitudinea calculării, declarării și achitării impozitului pe venit din activitatea de întreprinzător. Sesizarea organului penal și a entității fiscale nu se bazează pe un fundament probatoriu temeinic și se sprijină exclusiv pe constatările subiective ale inspectorului de integritate.

Reclamantul a susținut că actul de constatare emis nu este motivat și nu este clar, motiv pentru care constituie un act administrativ individual ilegal. Măsura oficială adoptată de inspectorul de integritate demonstrează exercitarea dreptului discreționar cu încălcarea prevederilor art. 137 din Codul administrativ și contravine art. 21 alin. (3) și art. 29 din același cod. Scopul legitim urmărit de autoritatea pârâtă prin emiterea actului de constatare nu este doar nemotivat, dar nici rezonabil. De asemenea, se subliniază că, deși actul administrativ în care se manifestă puterea discreționară se referă la aspecte care conferă autorității publice (inspectorului de integritate) o anumită libertate de decizie într-un cadru legal, acest lucru nu presupune devierea de la litera legii. Astfel, decizia luată discreționar trebuie să fie optimă, să corespundă scopului actului, sensului legislației în vigoare, principiilor generale ale dreptului intern și internațional, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, trebuie să corespundă scopului urmărit, care constituie esența „dreptului discreționar”, iar realizarea acestuia trebuie să se facă cu respectarea principiilor legalității, oportunității și echității.

Reclamantul a punctat că actul de constatare nu indică prezența unei diferențe substanțiale. Cu toate acestea, ridică semne mari de întrebare formulele utilizate și

calculele defectuoase efectuate. Este cert că, în ciuda acestui fapt, legile speciale, respectiv Legea nr. 132/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și Metodologia de efectuare a verificării averii și intereselor și respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, nu reglementează metoda de calcul și nu stabilesc criterii sau măsuri specifice care trebuie respectate în efectuarea calculelor matematice exacte.

Reclamantul a mai invocat că, în cadrul procedurii de control, pot fi identificate două tabele, unul fiind inclus în textul actului de constatare. Acesta conține denumiri de secțiuni și noțiuni care nu sunt regăsite nici în Metodologie, nici în legile de specialitate, cum ar fi, de exemplu, „credit", „debit", „tipurile de numerar" etc. Aceleași dubii de legalitate sunt ridicate și în cazul tabelului de calcul anexat la actul de constatare, care include alte secțiuni și un conținut diferit, fără a exista referințe la acestea în actele interne ale Autorității Naționale de Integritate sau în legislația relevantă. Se remarcă faptul că inspectorul de integritate a stabilit unipersonal modalitatea de calcul a diferenței substanțiale dintre veniturile declarate și averea deținută, fără a consulta specialiști sau experți în domeniul financiar, existând astfel dubii rezonabile cu privire la credibilitatea calculului efectuat.

Reclamantul a afirmat că concluzia inspectorului de integritate privind sesizarea organului de urmărire penală, în baza art. 352^1 din Codul penal, referitoare la carențele admise (neindicarea sau indicarea eronată a resurselor financiare, bunurilor imobile, mobile, împrumuturilor acordate persoanelor fizice și juridice etc.) în completarea informațiilor din declarațiile de avere, nu are o substanță juridică solidă din următoarele raționamente: inspectorul de integritate, în ceea ce privește opțiunea de a sesiza organul de urmărire penală, a respins fără drept de apel toate argumentele aduse de subiectul declarării, fără a prezenta contra-argumente, a combate afirmațiile acestuia sau a justifica decizia adoptată. În această situație, acțiunile de omisiune a indicării acestor date în declarații nu pot fi calificate ca fiind intenționate. Omisiunea respectivă a fost determinată nu de intenția directă a subiectului declarării de a obține consecințe juridice favorabile sau de a ascunde bunuri, ci de erori umane întâlnite frecvent în practica completării declarațiilor de avere și interese personale de către alți subiecți ai declarării.

Reclamantul a evidențiat că, în ceea ce privește constatarea carențelor, aceasta se bazează pe informațiile disponibile în registrele informaționale de stat (precum registrul bunurilor imobile, registrul de stat al transporturilor, SIA al Serviciului Fiscal de Stat etc.), iar carențele identificate nu sunt suficient de grave pentru a contura o suspiciune rezonabilă că acestea ar fi fost trecute cu intenție sub tăcere sau ascunse, având în vedere caracterul oficial al datelor introduse în aceste sisteme informaționale de stat. Mai mult, în absența unei diferențe substanțiale între averea declarată și veniturile obținute, diferență care să depășească 20 de salarii medii lunare pe economie, între averea deținută de subiectul declarării la începutul perioadei în care

acesta a devenit subiect al declarării și veniturile obținute în această perioadă (inclusiv veniturile membrilor de familie sau ale concubinului/concubinei), precum și averea deținută la începutul verificării și cheltuielile realizate în perioada respectivă, nu poate fi pusă sub semnul întrebării legalitatea achiziționării și deținerii bunurilor imobile și mobile, precum și acordarea împrumuturilor.

Reclamantul a relatat că potrivit datelor din actul de constatare, perioada de control vizează intervalul 09.03.2019-23.07.2021. Este important de menționat că, în perioada imediat ulterioară, cadrul legal în domeniul integrității a suferit modificări. În acest context, referitor la omisiunea indicării anumitor informații în declarațiile de avere și interese personale depuse la 24.04.2019, 31.03.2020 și 29.03.2021, se subliniază că art. 5 alin. (5^1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (care era în vigoare până la 05.05.2022) stipula că, în cazul în care autoritatea publică competentă în domeniul controlului averii și intereselor personale constată că în declarație au fost introduse date incomplete sau eronate, subiectul declarării era obligat să depună o declarație rectificată în termen de 30 de zile de la data la care actul de constatare, întocmit în urma controlului averii și al intereselor personale, a devenit definitiv. Declarația inițială și declarația rectificată în conformitate cu acest alineat urmau să fie păstrate în sistemul informațional e-integritate. Este important de menționat că, odată cu publicarea în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 135-140 din 06.05.2022 a Legii nr. 96/2022 privind modificarea unor acte normative, art. 5 alin. (5^1) din Legea nr. 133/2016 a fost abrogat.

Reclamantul a subliniat că potrivit art. 34 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind Autoritatea Națională de Integritate (în vigoare din 29 octombrie 2021), dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplicând sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege.

Astfel, reclamantul a susținut că având în vedere că perioada de control cuprinde intervalul 09.03.2019-23.07.2021, când cadrul legal reglementa doar efectele constatării diferenței substanțiale între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și veniturile obținute în aceeași perioadă, respectiv caracterul nejustificat al averii, și ținând cont de prevederile art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative (care stabilesc că doar actele normative ce prevăd sancțiuni mai blânde pot avea efect retroactiv), prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 133/2016, în vigoare din 29.10.2021, nu pot fi aplicate în speța examinană, referitoare la omisiunile și inadvertențele stabilite de inspectorul de integritate. Prin urmare, procedura de control ar fi trebuit să fie încetată.

Reclamantul a mai relevat că, în raport cu decizia de a sesiza organul de urmărire penală (Procuratura) și Serviciul Fiscal de Stat, inspectorul de integritate a evitat să analizeze în ansamblu întregul set de material probatoriu prezentat de subiectul declarării. În acest context, se subliniază că art. 92 alin. (1) și (2) din Codul administrativ statuează că autoritatea publică decide conform convingerii sale libere dacă consideră o faptă ca fiind existentă, luând în considerare întreaga procedură administrativă, inclusiv toate probele. Astfel, autoritatea publică trebuie să ia în considerare toate faptele relevante pentru caz, inclusiv cele care sunt favorabile participanților.

Reclamantul a afirmat că inspectorul de integritate, în perioada rezervată procedurii de control, nu a aplicat corespunzător prevederile punctului 109 din Metodologia de efectuare a verificării controlului averii și al intereselor, precum și respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Reclamantul a mai invocat că, în cadrul procedurii de control, care a durat un termen excesiv și a depășit termenul legal, inspectorul de integritate nu a respectat prevederile Metodologiei. Astfel, în cazul în care, în cursul acțiunilor de control, au fost sesizate anumite nereguli de ordin penal sau fiscal, aceste dubii trebuiau să fie confirmate sau respinse de către organele abilitate în termenul de 18 luni prevăzut de lege. În eventualitatea în care se impunea, trebuiau aplicate prevederile art. 81 alin. (1) din Codul administrativ (suspendarea procedurii). Prin urmare, neglijarea cadrului legal menționat și emiterea actului final cu concluzii nefondate, aduce atingere principiilor generale ale dreptului intern și internațional, precum și drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, încălcând principiile legalității, oportunității și echității.

Reclamantul a notat că sesizarea a fost repartizată aleatoriu la 17 februarie 2022, iar actul de constatare a fost emis la data de 26 octombrie 2023. Un simplu calcul matematic arată că procedura de control nu a fost desfășurată în termenii prevăzuți de lege, fiind necesar ca aceasta să fie efectuată în intervalul 17.02.2022 - 17.08.2023. În acest caz, încălcarea termenelor procedurale constituie o încălcare flagrantă, iar atât legislația relevantă, cât și jurisprudența Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, stabilesc că nerespectarea termenelor în procedura administrativă reprezintă o încălcare procedurală ce poate duce la anularea actului administrativ contestat.

Reclamantul a susținut că inspectorul de integritate din cadrul Agenției Naționale de Integritate era obligat prin lege să își exercite discreția, însă fără a comite erori discreționare. Astfel, se constată că pârâtul nu și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului prevăzut de lege, întrucât nu a luat în considerare toate informațiile prezentate de către reclamant. De asemenea, se subliniază lipsa audierii sau a depunerii explicațiilor suplimentare de către reclamant privind fapta ce i se impută, înainte de emiterea actului contestat. Aceste încălcări se concretizează în faptul că actul administrativ contestat a fost emis cu o analiză și o apreciere incorectă a

circumstanțelor de fapt. În acest sens, s-au încălcat principiile cercetării din oficiu și legalității, iar actul a fost emis într-un mod disproporționat față de scopul urmărit, ceea ce evidențiază, din nou, ilegalitatea actului de constatare în fond.

În materie de drept, acțiunea în contencios administrativ a fost întemeiată pe prevederile art. 16, 21, 29, 31, 81, 92, 118, 119, 120, 137, 206 alin. (1) lit. a), 224 alin. (1) lit. a), 225 din Codul administrativ și art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 privind Autoritatea Națională de Integritate.

Poziția pârâtului asupra acțiunii în contencios administrativ:

La 15 decembrie 2023, Autoritatea Națională de Integritate a depus referință, prin care a susținut integral argumentele de fapt și de drept expuse în motivarea actului de constatare și a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată (f.d. 25-28).

Explicațiile participanților la proces prezentate în cadrul ședinței de judecată:

În cadrul ședinței de judecată, reclamantul Cebotari Vladimir, fiind legal citat, nu s-a prezentat. Totuși, reprezentantul acestuia, avocatul Tonu Alexandru, a fost prezent în ședință și a pledat pentru admiterea acțiunii în sensul formulat.

În ședința de judecată, reprezentanții Autorității Naționale de Integritate, Crețu Ion și Sîmboteanu Dan, au solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, din motivele invocate în referință.

Aprecierea instanței de judecată:

Acțiunea în contencios administrativ depusă de Cebotari Vladimir este admisibilă, dar neîntemeiată, din motivele ce vor fi expuse în continuare de Completul judiciar specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău.

Cu referire la admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, „*anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod*”.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, „*scopul legislaţiei administrative Legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinîndu-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept*”.

Conform art. 5 din Codul administrativ, „*activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale şi normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum şi a operaţiunilor administrative realizate de autorităţile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii şi se aplică nemijlocit legea*”.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, „*dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod*".

Conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, „*o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare)*".

Din punct de vedere al felului acțiunii în contencios administrativ, reieșind din cerințele formulate, Completul de judecată apreciază că acțiunea înaintată de reclamantul Cebotari Vladimir reprezintă o acțiune în contestare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. a) coroborate cu art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în contestare constă în anularea, în tot sau în parte, a unui act administrativ individual, iar, în speță, reclamantul urmărește anularea actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023.

Conform art. 191 alin. (1) din Codul administrativ, „*cu excepţia cazurilor prevăzute la alin.(2) şi (3), judecătoriile soluţionează în fond toate acţiunile în contencios administrativ*".

În acord cu prevederile art. 196 alin. (1) din Codul administrativ, „*acţiunea în contencios administrativ se depune la instanţa de judecată în a cărei rază teritorială îşi are sediul autoritatea publică care a desfăşurat activitatea administrativă contestată, daca legea nu prevede altfel*".

Conform art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, „*actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2)* ***pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere****, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta*".

Astfel, ținând cont de obiectul acțiunii și având în vedere prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, examinarea prezentei cauze ține de competența Curții de Apel Chișinău. Prin urmare, acțiunea în contencios administrativ a fost înaintată de reclamantul Cebotari Vladimir cu respectarea competenței jurisdicționale.

Conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, „*actul administrativ individual este orice dispoziţie, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public*".

Articolul 11 alin. (1) din Codul administrativ, prescrie că „*actele administrative individuale pot fi: a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligaţii, sancţiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale*

persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat; b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel".

La caz, instanța de apel atestă că actul administrativ individual, identificat prin actul de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023, reprezintă act administrativ defavorabil reclamantului Cebotari Vladimir.

În conformitate cu art. 17 din Codul administrativ, „*drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă*".

În accepţiunea art. 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente*".

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, „*orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere*".

Din circumstanțele expuse în acțiunea de contencios administrativ este evidentă revendicarea încălcării drepturilor reclamantului Cebotari Vladimir prin activitate administrativă conform art. 20, 39 și 189 alin. (1) din Codul administrativ, or, reclamantului, care de fapt este destinatar al efectelor actului administrativ defavorabil contestat, nu-i poate fi aplicată regula acțiunii populare pentru a declara acțiunea inadmisibilă în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Articolul 163 lit. c) din Codul administrativ, prescrie că, „*procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată*".

În conformitate cu art. 208 alin. (1) din Codul administrativ, „*până la înaintarea acţiunii în contencios administrativ se va respecta procedura prealabilă, cu excepţiile prevăzute de lege*".

Completul judiciar menționează că, prevederile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, nu stipulează respectarea procedurii prealabile până la adresarea în instanța de judecată, astfel încât persoana supusă controlului poate contesta actul de constatare nemijlocit în instanţa judecătorească competentă pentru examinarea acţiunii în contencios administrativ.

Potrivit art. 209 alin. (1) din Codul administrativ, stipulează că „*acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel*".

Reieșind din prevederie art. 36 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, se atestă că, acţiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamantul Cebotari Vladimir în termenul legal, or, actul de constatare a fost emis la 26 octombrie 2023 și contestat în instanță la 24 noiembrie 2023, adică în termen de 30 zile de la emitere.

Astfel, coroborând prevederile legale citate anterior cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar concluzionează că reclamantul Cebotari Vladimir este subiect de sesizare a instanței de contencios administrativ, a respectat procedura de adresare în instanță, precum și termenul de depunere a acțiunii. În plus, acțiunea depusă nu este exceptată de la controlul judiciar. Prin urmare, la caz, nu există motive de inadmisibilitate pentru acțiunea formulată de reclamantul Cebotari Vladimir, conform prevederilor art. 207 alin. (2) din Codul administrativ.

Cu referire la fondul acțiunii.

În corespundere cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. a) și f) din Codul administrativ, „*examinând acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: a) în baza unei acţiuni în contestare, anulează în tot sau în parte actul administrativ individual, precum şi o eventuală decizie de soluţionare a cererii prealabile, dacă acestea sunt ilegale şi prin ele reclamantul este vătămat în drepturile sale;* ***f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e)***”.

Conform jurisprudenței CtEDO instanța de judecată, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii (hot. *Hirro Balani v. Spaniei*, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr. 21522/93 din 29.05.1997 §43).

În conformitate cu art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, „*autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor*”.

Potrivit art. 219 alin. (1) și (3) din Codul administrativ, „*instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces*”.

În acord cu prevederile art. 225 alin. (1) - (2) din Codul administrativ, „*instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele*

legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege".

În virtutea art. 93 din Codul administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, „*fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale*".

În sensul art. 194 alin. (1) din Codul administrativ, „*în procedura în prima instanță, în procedura de apel și în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătorești se soluționează din oficiu probleme de fapt și de drept*".

Completul judiciar reiterează că obiect al prezentei acțiuni îl constituie verificarea legalității actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023, prin care s-a decis:

„*1. Se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii şi intereselor personale de către domnul Cebotari Vladimir, ex-deputat în Parlamentul Republicii Moldova, manifestat prin declararea necorespunzătoare a averii și a intereselor personale potrivit celor constatate în prezentul act.*

2. Se transmite prezentul act de constatare către Procuratura Generală a Republicii Moldova.

3. Se transmite prezentul act de constatare către Serviciul Fiscal de Stat.

4. Se aduce la cunoştința domnului Cebotari Vladimir actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chişinău, MD-2043, mun. Chişinău, str. Teilor, nr. 4".

Curtea Europeană în jurisprudența sa constantă, a menționat că persoanele care exercită o activitate profesională trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor (*Sekmadienis Ltd. v. Lituania*, 30 ianuarie 2018, § 65; *Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy v. Finlanda* [MC], 27 iunie 2017, § 145).

În conformitate cu art. 2 din Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale nr. 133 din 17 iunie 2016 (în redacția Legii în vigoare la data emiterii actului de constatare), „*în sensul prezentei legi, următoarele noţiuni se definesc astfel:*

***avere** – totalitatea bunurilor subiectului declarării, deţinute în proprietate cu drept de uzufruct, de uz, de abitaţie, de superficie sau aflate în posesia subiectului declarării ori a membrilor familiei ori a concubinului/concubinei lui în baza unor contracte de mandat, de comision, de administrare fiduciară, a unor contracte translative de posesie şi de folosinţă, precum şi totalitatea drepturilor şi obligaţiilor patrimoniale dobândite de subiectul declarării în ţară sau în străinătate;*

***beneficiar efectiv** – persoana fizică care controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau care deține ori controlează în ultimă instanță o persoană juridică sau beneficiarul unei societăți de investiții sau administratorul unei societăți de investiții ori persoana în al cărei nume se realizează o tranzacție sau se desfășoară o*

activitate și/sau care deține, direct sau indirect, dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni ori din dreptul de vot al persoanei juridice sau din bunurile aflate în administrare fiduciară;

***diferență substanțială** – diferență care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea subiectului declarării deținută la începutul perioadei în care acesta a devenit subiect al declarării, cumulată cu veniturile obținute în această perioadă, inclusiv veniturile membrilor de familie sau al concubinului/concubinei, pe de o parte, și averea deținută la începutul verificării, inclusiv cheltuielile realizate în această perioadă, pe de altă parte;*

***membru de familie** – soțul/soția, copilul minor, inclusiv cel adoptiv sau persoana aflată la întreținere a subiectului declarării;*

***persoană apropiată** – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);*

***venit** – orice beneficiu financiar, indiferent de sursa de proveniență, obținut de subiectul declarării și de membrii familiei, de concubinul/concubina acestuia atît în țară, cât și în străinătate*".

Conform art. 2 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016 (în redacția Legii în vigoare pentru perioada de control 09.03.2019-23.07.2021), „*în sensul prezentei legi, următoarele noțiuni se definesc astfel:*

***diferență substanțială** – diferența ce depășește 20 de salarii medii lunare pe economie dintre averea dobândită și veniturile obținute de către subiectul declarării împreună cu membrii familiei, concubinul/concubina pe parcursul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică în aceeași perioadă*".

Potrivit art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, „*subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sunt: a) persoanele care dețin funcțiile de demnitate publică prevăzute în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică*".

Conform art. 5 alin. (1) și (2) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, „*declarația de avere și interese personale (denumită în continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie. Subiecții declarării sunt obligați, în condițiile prezentei legi, să își declare averea și interesele personale în conformitate cu modelul prevăzut în anexa nr. 1 la prezenta lege*".

În concordanță cu art. 10 din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, „*controlul averii și al intereselor personale ale subiecților declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*".

În conformitate cu art. 5 din Legea cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate nr. 132 din 17 iunie 2016, „*Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcţiei publice sau funcţiei de demnitate publică şi prevenirea corupţiei prin realizarea controlului averii şi al intereselor personale şi privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor*”.

Potrivit art. 6 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcţii: a) exercitarea controlului averii şi al intereselor personale; b) exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; c) constatarea și sancționarea încălcărilor regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; d) cooperarea cu alte instituții, atât la nivel național cît și internațional; e) asigurarea bunei organizări a Autorității și administrarea activității de promovare a integrității subiecților declarării; f) alte funcții stabilite prin lege*”.

În conformitate cu art. 7 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*în domeniul asigurării controlului averii şi al intereselor personale, Autoritatea: b) efectuează controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale; c) efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile obținute și cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte, în timpul exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică, constată averea nejustificată și adresează instanței de judecată cereri în vederea dispunerii confiscării averii nejustificate; d) constată existența unor erori sau lipsa unor date în declarațiile de avere și interese personale și sesizează organul de urmărire penală și/sau Serviciul Fiscal de Stat în vederea determinării existenței elementelor unei infracțiuni și/sau verificării respectării regimului fiscal; e) constată contravenţiile referitoare la încălcarea regimului juridic al declarării averii şi intereselor personale, date în competența sa, conform Codului contravențional al Republicii Moldova; e[1]) solicită, în condițiile legii, conducerii organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia; f) ține Registrul electronic al subiecţilor declarării averii şi intereselor personale*”.

Potrivit art. 19 lit. a) – d), f) și g) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*inspectorii de integritate desfăşoară următoarele activităţi: a) primesc, colectează, centralizează şi procesează date şi informaţii cu privire la situația averilor deținute, a veniturilor dobândite și a cheltuielilor realizate de persoane în timpul exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică, de asemenea cu privire la incompatibilităţile şi conflictele de interese ale persoanelor care ocupă o funcţie publică sau de demnitate publică; b) efectuează controlul averilor și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților,*

restricţiilor şi limitărilor; c) efectuează controlul privind depunerea în termen a declaraţiilor de avere şi interese personale de către subiecţii declarării; d) constată diferenţele substanţiale, ţinând cont de modificările intervenite în averea subiectului declarării, în timpul exercitării mandatelor, a funcţiilor publice sau de demnitate publică, precum şi în veniturile dobândite şi cheltuielile realizate de acesta în aceeaşi perioadă; f) sesizează organizaţia publică în care activează subiectul declarării sau autoritatea responsabilă de numirea în funcţie a acestuia în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia în cazul constatării unei stări de incompatibilitate sau a unui conflict de interese; g) emit procese-verbale şi acte de constatare în condiţiile legii".

În conformitate cu art. 20 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*inspectorul de integritate are următoarele drepturi: a) să solicite informaţii şi explicaţii de la persoanele supuse controlului; b) să solicite şi să obţină gratuit informaţiile necesare de la orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, pe suport de hârtie şi/sau în format electronic, pentru realizarea atribuţiilor de verificare şi/sau control al averilor şi intereselor personale, precum şi pentru verificarea şi/sau controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor; b[1]) să solicite, în cadrul procedurilor de control iniţiate, de la autorităţile anticorupţie (Centrul Naţional Anticorupţie, Procuratura Anticorupţie, Serviciul de Informaţii şi Securitate, Ministerul Afacerilor Interne) şi de la alte instituţii (Serviciul Prevenirea şi Combaterea Spălării Banilor, Agenţia de Recuperare a Bunurilor Infracţionale, Serviciul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal) efectuarea unor verificări de specialitate sau prezentarea unor informaţii relevante pentru obiectul controalelor efectuate, inclusiv despre bunurile mobile sau imobile aflate peste hotare; c) să acceseze online, gratuit, registrele de stat ale organizaţiilor, indiferent de tipul de proprietate şi forma juridică de organizare a acestora, în exercitarea atribuţiilor ce ţin de verificarea şi controlul averilor şi a intereselor personale a conflictelor de interese, incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor; d) să prelucreze date cu caracter personal în exercitarea atribuţiilor ce ţin de verificarea şi controlul averilor şi intereselor personale a conflictelor de interese, incompatibilităţilor, restricţiilor şi limitărilor şi să asigure confidenţialitatea şi securitatea acestora, inclusiv după încetarea activităţii de control; e) să efectueze sau să solicite efectuarea evaluărilor pentru determinarea valorii de piaţă a bunurilor în procedurile de control*".

Conform art. 26 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*inspectorii de integritate verifică declaraţiile de avere şi interese personale, iar în cazurile prevăzute de prezenta lege, iniţiază controlul averii şi al intereselor personale, de asemenea verifică în prealabil sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum şi sesizările din oficiu, şi efectuează controlul averii şi al intereselor personale ale persoanelor vizate de aceste sesizări*".

Potrivit art. 28 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*Autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare făcută de președintele ori vicepreședintele Autorității sau de inspectorul de integritate. Controlul din oficiu se inițiază în cazurile prevăzute la art. 27 alin. (13) și (14), precum și în baza informațiilor publice sau a unor sesizări anonime. Sesizarea privind inițierea controlului din oficiu se distribuie conform art. 30, care se aplică în modul corespunzător*”.

Conform art. 30 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor*”.

Potrivit art. 31 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale*”.

În conformitate cu art. 32 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul: a) să fie informată despre inițierea controlului prevăzut la art. 33; b) să fie asistată de un avocat sau un avocat stagiar; c) să ia cunoștință de sesizarea depersonalizată și de celelalte materiale ale controlului după finalizarea acestuia, însă până la emiterea actului de constatare; d) să prezinte date și informații suplimentare, pe care le consideră necesare, inclusiv evaluarea proprie a valorii reale a bunurilor; e) să conteste, în condițiile legii, procesul-verbal menționat la art. 27 alin. (8) și actul de constatare emis de către inspectorul de integritate*”.

Potrivit art. 33 alin. (1) – (13) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*(1) Controlul sesizărilor depuse conform art. 28 alin. (2), precum și al celor pe marginea cărora a fost emis un proces-verbal de inițiere a controlului conform art. 31 alin. (1), se efectuează conform prezentului articol.*

(2) Cel puțin 20% dintre controalele de avere și interese personale finalizate în decursul unui an calendaristic vor viza persoanele cu funcții de demnitate publică.

(3) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea deținută a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării

mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi inițiat pe durata exercitării mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică, precum și în decurs de trei ani după încetarea exercitării acestora.

(4) Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului. Dacă persoana supusă controlului se află în concubinaj cu o altă persoană, verificarea se va extinde și asupra averii acestei persoane.

(5) Dacă există aparența că bunurile persoanei supuse controlului au fost înscrise pe numele altor persoane, controlul se va extinde și asupra acestor bunuri și persoane. Dacă subiectul declarării a indicat venituri și bunuri obținute din donații sau deține bunuri în comodat, controlul se va extinde și asupra donatorului și comodantului. Acestora li se pot cere clarificări privind originea veniturilor utilizate pentru achiziția și întreținerea respectivelor bunuri. Pentru clarificarea acestor aspecte, inspectorul de integritate poate solicita informații relevante de la orice persoană fizică sau juridică.

(6) În procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate are dreptul să întreprindă orice măsuri permise de lege și să solicite oricăror persoane fizice sau persoane juridice de drept public ori de drept privat, inclusiv instituțiilor financiare, cu titlu gratuit, documente și informații necesare pentru efectuarea controlului.

(7) La solicitarea inspectorului de integritate, subiecții menționați la alin. (4)–(6) sunt obligați să prezinte Autorității, în termen de 15 zile de la recepționarea solicitării, datele, informațiile, înscrisurile și documentele justificative solicitate. În cazul în care inspectorul de integritate constată că subiecții menționați la alin. (4)–(6) nu i-au furnizat în termen informația solicitată privind averea și veniturile persoanei supuse controlului sau i-au furnizat date neautentice, acesta le va aplica sancțiunea prevăzută de Codului contravențional al Republicii Moldova.

(8) Inspectorul de integritate poate solicita informațiile necesare pentru efectuarea controlului și de la autoritățile competente ale altor state, precum și de la organizații și asociații internaționale, în conformitate cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

(9) Dacă persoana supusă controlului, precum și persoanele menționate la alin. (4) și (5) nu prezintă documentele și informațiile solicitate, inspectorul de integritate constată, în cazul în care alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că suspiciunile sale cu privire la încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale sunt întemeiate.

(10) În cazul în care inspectorul de integritate are bănuieli rezonabile că persoana supusă controlului deține și alte bunuri decât cele înscrise în declarația de avere și interese personale sau există aparența de diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută, acesta îi solicită persoanei supuse controlului informații și dovezi privind justificarea acestei diferențe

și punctul său de vedere. Punctul de vedere al persoanei supuse controlului urmează a fi prezentat în termen de 15 zile de la solicitare. În caz de neprezentare a informațiilor sau dovezilor privind justificarea diferenței între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea deținută de subiectul declarării personal sau prin intermediul unor terți, inspectorul de integritate constată, dacă alte documente sau informații nu sugerează contrariul, că persoana verificată nu a declarat toată averea sau că există o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită.

(11) Pentru clarificarea tuturor neconcordanțelor dintre valoarea declarată și valoarea reală a bunurilor menționate în declarația de avere şi interese personale, inspectorul de integritate poate dispune evaluarea acestora.

(12) În cazul în care se constată existența unei bănuieli rezonabile privind săvârșirea unei infracțiuni sau privind încălcarea legislației fiscale, la orice etapă a controlului, inspectorul de integritate sesizează organul de urmărire penală sau, după caz, Serviciul Fiscal de Stat și informează președintele Autorității. Organul de urmărire penală și Serviciul Fiscal de Stat au obligația să informeze Autoritatea cu privire la decizia luată. Autoritatea are dreptul să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală și ale Serviciului Fiscal de Stat.

(13) În cazurile menționate la alin. (12), inspectorul de integritate continuă procedura de control".

Conform art. 34 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*(1) Dacă inspectorul de integritate constată că averea și interesele personale nu au fost declarate în mod corespunzător sau că între averea dobândită în timpul exercitării mandatelor, a funcției publice sau de demnitate publică și veniturile obținute și cheltuielile realizate în aceeași perioadă există o diferență substanțială, acesta emite un act prin care constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, aplică sancțiunea contravențională și alte măsuri prevăzute de lege.*

(2) Dacă nu constată una dintre situațiile prevăzute la alin. (1), inspectorul de integritate emite un act privind lipsa încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale.

(3) Dacă constată o diferență substanțială între veniturile obținute, cheltuielile realizate și averea dobândită a persoanei supuse controlului, inspectorul de integritate dispune încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acesteia și aplică interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

(4) Acțiunile efectuate și actele emise de inspectorul de integritate în cadrul controlului averii nu sunt publice, cu excepția actelor menționate la art. 27 alin. (8), art. 31 alin. (2) și art. 34 alin. (1) și (2), care se publică pe pagina web oficială a

Autorității cu respectarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal. Numele și prenumele persoanei supuse controlului se păstrează în actul publicat pe pagina web oficială. Datele de identificare ale persoanelor care depun sesizări în adresa Autorității sunt confidențiale, cu excepția cazului în care persoana care depune sesizarea acceptă în mod expres ori solicită ca datele sale să fie făcute publice.

(5) În situația prevăzută la alin. (3), Autoritatea aplică orice măsuri de asigurare necesare și se adresează în instanța de judecată de la sediul Autorității în vederea încasării în folosul statului a valorii averii nejustificate sau a confiscării acesteia. Acțiunea respectivă se depune la Judecătoria Chișinău în termen de un an din momentul în care actul de constatare rămâne definitiv.

(6) În cazul contestării actului prin care se constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, Autoritatea poate solicita confiscarea averii nejustificate în cadrul procedurilor de contestare a actului de constatare".

Potrivit art. 35 din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*(1) Actul de constatare va cuprinde următoarele: a) partea introductivă, în care se indică data și locul emiterii actului, numele și prenumele inspectorului de integritate, funcția și datele privind persoana supusă controlului, motivul controlului; b) partea descriptivă, care cuprinde poziția persoanei supuse controlului și constatările inspectorului; c) decizia luată; d) măsurile ce urmează a fi întreprinse de către organizația publică sau autoritatea responsabilă de numirea în funcție a subiectului declarării; e) informația privind exercitarea căilor de atac.*

(2) Actul de constatare se emite prin publicarea acestuia pe pagina web oficială a Autorității. Inspectorul de integritate, în termen de 5 zile de la emiterea actului de constatare, îl transmite în formă scrisă persoanei supuse controlului și, după caz, organului de urmărire penală sau Serviciului Fiscal de Stat.

(3) Actul de constatare transmis organului de urmărire penală sau Serviciului Fiscal de Stat este examinat în mod obligatoriu de către aceste instituții. Ele urmează să întreprindă de urgență măsurile care se impun potrivit competențelor lor legale și să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse. Autoritatea are dreptul să conteste acțiunile și actele organului de urmărire penală și ale Serviciului Fiscal de Stat.

(4) Actul de constatare rămâne definitiv la expirarea termenului de contestare menționat la art. 36 alin. (1) sau, dacă este contestat, în momentul în care hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

(5) Dacă actul de constatare a rămas definitiv, Autoritatea îl expediază, în termen de 15 zile, organelor competente în vederea executării acestuia și luării altor măsuri legale care se impun. Conducătorul organizației publice sau al autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării este obligat, în termen de o lună, să informeze Autoritatea cu privire la măsurile întreprinse".

Cu întâietate, Completul judiciar specializat evidențiază faptul că, legalitatea și temeinicia unui act administrativ, vizează mai multe aspecte, între care respectarea competenței, respectarea procedurii și respectarea întocmai a cadrului legal ce guvernează raportul juridic litigios.

Astfel, în litigiile de contencios administrativ, instanța specializată urmează să verifice legalitatea și temeinicia actului administrativ individual, sub următoarele aspecte: respectarea competenței, respectarea procedurii și respectarea dispozițiilor legale care se referă la temeinicia actului.

După cum s-a indicat anterior, Autoritatea Națională de Integritate este competentă să exercite controlului averii şi al intereselor personale, astfel că, prima dimensiune a legalității actului administrativ contestat, care se circumscrie respectării competenței, nu este afectată de vicii.

Referitor la respectarea procedurii stabilite de lege, Completul de judecată reiterează că potrivit art. 25 din Codul administrativ, „*autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să îşi exercite atribuţiile legale în mod imparţial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă*”.

Conform art. 32 din Codul administrativ, „*procedura administrativă se structurează astfel încât participanţii să poată înţelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuţia unui participant, acestuia i se comunică neîntârziat, într-un limbaj clar şi uşor de înţeles, acţiunile care trebuie întreprinse. În condiţiile legii, autorităţile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate*”.

Potrivit art. 60 alin. (1), (4) și (5) din Codul administrativ, „*termenul general în care o procedură administrativă trebuie finalizată este de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Din motive justificate legate de complexitatea obiectului procedurii administrative, termenul general poate fi prelungit cu cel mult 15 zile. Această prelungire are efect doar dacă este comunicată în scris participanților la procedura administrativă în termen de 30 de zile, împreună cu motivele prelungirii. În mod excepțional, când în procedura administrativă se înregistrează cazuri de complexitate deosebită care necesită timp pentru prelucrarea documentelor, autoritatea publică poate stabili un termen mai mare pentru finalizarea procedurii administrative, care nu va depăși 90 de zile*”.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că art. 60 din Codul administrativ prevede termenul general de 30 de zile în care o procedură administrativă trebuie finalizată, *dacă legea nu prevede altfel*. Respectiv, prevederea legală este o normă generală, care admite excepţiile prevăzute de lege.

La caz, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii şi a intereselor personale (*în redacţia aplicabilă la data desfăşurării controlului*) şi Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate (*în redacţia aplicabilă la data desfăşurării controlului*) sunt legi speciale în raport cu dispoziţiile Codul

administrativ, care şi urmează a fi aplicată în speță, or, conform art. 5 alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, „*în caz de divergenţă între o normă generală şi o normă specială, care se conţin în acte normative de acelaşi nivel, se aplică norma specială*”.

Potrivit art. 33 alin. (14) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, „*(14) Controlul averii şi al intereselor personale se efectuează în cel mult 9 luni de la repartizarea sesizării. Ținând cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreşedintele Autorității poate prelungi termenul de efectuare a controlului* ***până la cel mult 18 luni***”.

Completul judiciar reține că procedura de efectuare a controlului presupune întreprinderea anumitor măsuri pentru a acumula informaţiile şi materialele necesare stabilirii circumstanţelor relevante cauzei. Inspectorului de integritate urmează să i se asigure un termen rezonabil, suficient, pentru a efectua toate procedurile legale, a obţine toată informaţia necesară, în scopul examinării obiective, corecte, multiaspectuale, a chestiunii în speţă, cu emiterea unui act de constatare motivat şi întemeiat.

După cum se observă din materialele cauzei și dosarul administrativ, în perioada 17 februarie 2022 (repartizării sesizării) – până la 26 octombrie 2023, în procedura de control, inspectorul de integritate a efectuat un șir de acțiuni întru elucidarea eventualelor încălcări privind declararea averii și a intereselor personale din partea subiectului declarării, Cebotari Vladimir. La fel, se reține că, dosarul administrativ conține rapoarte de prelungire a termenilor de efectuare a controlului cu informarea subiectului controlului/reclamantului despre prelungirea acestor termeni.

În conformitate cu art. 81 din Codul administrativ, „*(1) În cazul în care actul administrativ individual al autorităţii publice depinde de un act, o operaţiune preliminară sau de un raport juridic care trebuie constatat de o altă autoritate publică ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publică suspendă procedura administrativă până la emiterea actului administrativ respectiv, efectuarea operaţiunii administrative respective sau pînă la emiterea unei hotărîri judecătoreşti definitive. (2) Dacă în cadrul unei proceduri administrative actul administrativ individual depinde de un act sau o operaţiune a unui participant, autoritatea publică suspendă procedura administrativă pentru un termen rezonabil. Suspendarea repetată se admite numai dacă are la bază un motiv care nu putea fi prevăzut la prima suspendare. (3) Suspendarea se comunică participantului de către autoritatea publică/ persoana care conduce procedura. (4) Pe perioada suspendării procedurii administrative termenul prevăzut la art.60 alin.(1) nu curge*”.

Prin decizia din 11 mai 2023, s-a dispus suspendarea procedurii de control cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor

personale în cadrul dosarului de control nr. 20220110076, în privința lui Cebotari Vladimir (f.d.a. 5, vol. V).

Prin scrisoare nr. 04-10/2955 din 11 mai 2023, decizia privind suspendarea procedurii de control a fost comunicată reclamantului Cebotari Vladimir (f.d.a. 3, vol. V).

Prin decizia 18 mai 2023, s-a dispus reluarea procedurii de control cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale în cadrul dosarului de control nr. 20220110076, în privința reclamantului Cebotari Vladimir (f.d.a. 7, vol. V).

Prin decizia din 19 mai 2023, s-a dispus suspendarea procedurii de control cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale în cadrul dosarului de control nr. 20220110076, în privința reclamantului Cebotari Vladimir (f.d.a. 9, vol. V). Reclamantul a fost informat despre suspendarea procedurii de control prin scrisoare nr. 04- 10/3196 din 19 mai 2023 (f.d.a. 10, vol. V).

Prin decizia din 24 iulie 2023, s-a dispus reluarea procedurii de control cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale în cadrul dosarului de control nr. 20220110076, în privința reclamantului Cebotari Vladimir (f.d.a. 12, vol. V).

Astfel, în ceea ce privește pretinsa depășire a termenului de desfășurare a procedurii de control, Completul de judecată, analizând măsurile întreprinse în cadrul procedurii administrative și ținând cont de complexitatea acesteia, de volumul lucrului efectuat de inspector, inclusiv de demersurile și interpelările înaintate, răspunsurile primite, solicitarea explicațiilor, cercetarea înscrisurilor, precum și având în vedere că procedura administrativă a fost suspendată pentru o perioadă cumulativă de 73 zile (11.05.2023-18.05.2023 și 19.05.2023-24.07.2023), *constată că*, termenul de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale în privința lui Cebotari Vladimir, în raport cu volumul informațiilor acumulate de pârât, este unul justificat și conform prevederilor art. 33 alin. (14) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016.

Prin urmare, având în vedere volumul de lucru realizat de inspectorul de integritate și faptul că termenul de 18 luni prevăzut la art. 33 alin. (14) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 nu a fost depășit, Completul judiciar specializat consideră că termenul procedurii administrative nu a fost încălcat.

Mai mult decât atât, Completul de judecată precizează că reclamantul nu a indicat care ar fi norma legală ce ar stabili că nerespectarea termenului de desfășurare a unei proceduri administrative ar conduce automat la nulitatea actului administrativ final. Din reglementările stabilite prin Codul administrativ și Legea nr. 132 din 17 iunie 2016, nu reiese o astfel de concluzie. Nulitatea unui act administrativ poate fi invocată doar în cazul unui viciu fundamental de procedură. Reclamantul nu a justificat în ce măsură eventuala depășire a termenului unei

proceduri administrative ar fi afectat în mod esențial drepturile sale și ar fi viciat soluția finală adoptată. În plus, Cebotari Vladimir a avut posibilitatea să participe activ la procedura de verificare, să-și exprime punctul de vedere, să administreze probe și nu a fost limitat în niciun fel în exercitarea drepturilor sale pe parcursul desfășurării controlului.

Tot cu referire la respectarea procedurii stabilite de lege, Completul de judecată reține că, procedura administrativă de control din speță a fost inițiată la sesizarea din oficiu cu nr. 04-22/300. Prin această sesizare se solicită inițierea controlului averii și intereselor personale, în vederea stabilirii existenței sau inexistenței unei eventuale încălcări a regimului juridic menționat.

La caz, autoritatea publică pârâtă a prezentat dovada repartizării aleatorii a sesizării prin intermediul sistemului informațional e-Integritate la 17 februarie 2022. Iar, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 188/06 din 17 martie 2022, s-a inițiat controlul averii și intereselor personale în privința lui Cebotari Vladimir, ex-deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

În consecință, instanța de judecată atestă respectarea principiului distribuirii aleatorii a sesizării și inițierii controlului, cu respectarea prevederilor art. 28, 30 și 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate (în vigoare la data inițierii controlului).

Prin urmare, în cazul din speță, având în susținere prevederile menționate, apreciind probele și circumstanțele reținute mai sus, Completul de judecată conchide asupra respectării de către Autoritatea Națională de Integritate a procedurii de inițiere și efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către reclamantul Cebotari Vladimir în calitate de fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

În continuare, cu referire la legalitatea materială a actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023, Completul judiciar constată, reclamantul Cebotari Vladimir a obținut mandatul de deputat în Parlamentul Republicii Moldova începând cu 9 martie 2019, în temeiul Hotărârii privind confirmarea rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019 și validarea mandatelor deputaților aleși nr. 4/2019. Mandatul său a fost încheiat în baza Decretului Președintelui Republicii Moldova nr. 127-IX din 23 iulie 2021.

La 17 februarie 2022 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată și distribuită aleatoriu, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016, sesizarea din oficiu cu nr. 04-22/300, în privința reclamantului Cebotari Vladimir, fost deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

Potrivit sesizării, în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrat materialul nr. 1086, transmis de către Banca Națională a Moldovei, care îl vizează pe domnul Cebotari Vladimir. În acest context, se aduce la cunoștință faptul că, în cadrul examinării cererii de solicitare a permisiunii pentru dobândirea participațiunilor calificate (50%) în capitalul social al unei societăți emitente de monedă electronică și

ca urmare a analizei documentelor și informațiilor prezentate, Banca Națională a Moldovei a identificat mai multe neconcordanțe și divergențe, care sunt de natură să cadă sub incidența legislației în domeniul integrității.

Prin demersurile nr. 04-06/1565 din 21 martie 2022 și nr. 04-06/2126 din 12 aprilie 2022, reclamantul Cebotari Vladimir a fost informat despre inițierea controlului averii și intereselor personale în privința sa, precum și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În speță, Completul judiciar reține că autoritatea publică pârâtă a determinat corect perioada de control, începând cu 9 martie 2019 (data obținerii calității de subiect al declarării averii și intereselor personale) până la 23 iulie 2021 (data emiterii Decretului Președintelui Republicii Moldova privind convocarea noului Parlament), precum și subiecții care cad sub incidența controlului: Cebotari Vladimir și membrii familiei acestuia: *****, ***** și *****.

Prin demersurile nr. 04-10/3157 din 18 mai 2023 și 04-10/4985 din 26 iulie 2023, de la S.R.L. „Impex Businesscom" au fost solicitate copiile autentificate ale actelor confirmative privind achitările efectuate de către Cebotari Vladimir și ***** în raport cu S.R.L. „Impex Businesscom" pentru achiziționarea bunurilor imobile cu nr. cadastrale, după cum urmează: *****.

La caz, Completul judiciar reține că reclamantul și compania S.R.L. „Impex Businesscom" (unde ***** deține o cotă de participare de 33,3%) nu au prezentat actele juridice care să ateste stingerea creanțelor doamnei ***** (soția reclamantului, Cebotari Vladimir) față de S.R.L. „Impex Businesscom", or, în contractele semnate de ***** privind înstrăinarea bunurilor imobile, aceste acte juridice erau prevăzute în mod expres.

În acest context, prezența actelor juridice care atestă stingerea creanțelor între doamna ***** și S.R.L. „Impex Businesscom" este esențială pentru a demonstra că tranzacțiile financiare și înstrăinarea bunurilor imobile au avut loc în conformitate cu legislația în vigoare, fără a exista riscul de a ascunde operațiuni nejustificate sau ilicite. În absența acestor documente, se ridică semne de întrebare cu privire la veridicitatea și corectitudinea acestor tranzacții.

În aceste condiții, Completul judiciar consideră că inspectorul de integritate întemeiat a concluzionat că speța respectivă poate fi tratată ca o activitate sau tranzacție suspectă, în sensul noțiunilor reglementate la art. 3 din Legea nr. 308 din 22 decembrie 2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, potrivit cărora, „***activitate sau tranzacție suspectă*** *reprezintă activitate sau tranzacție cu bunuri sau bunuri ilicite, inclusiv cu mijloace financiare și fonduri, despre care entitatea raportoare cunoaşte sau indică temei de suspiciune că acțiunile de spălare a banilor, infracțiunile predicat, acțiunile de finanțare a terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă sunt în curs de pregătire, de tentativă, de realizare ori sunt deja realizate*".

În acest sens, Completul judiciar relevă că, potrivit informațiilor furnizate de Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, înregistrate cu nr. 01/2-30-550 din 15 aprilie 2022, Serviciul menționează că rezultatele investigațiilor financiare referitoare la subiectul declarării supus controlului, Cebotari Vladimir, au fost transmise, pentru examinare conform competențelor stabilite de cadrul legal, către Centrul Național Anticorupție (diseminările SPCSB cu nr. 03/2-25-22 din 06.01.2021 și nr. 03/2-27-1229 din 25.09.2020).

Prin urmare, având în vedere că Cebotari Vladimir susține că mijloacele bănești datorate de ***** către S.R.L. „Impex Businesscom" nu au fost returnate, Completul de judecată consideră corectă concluzia autorității publice pârâte referitoare la existența unei bănuieli rezonabile de comiterea unei infracțiuni, or, circumstanțele cauzei ridică suspiciuni serioase cu privire la posibilele activități ilicite care ar putea fi legate de aceste tranzacții.

Astfel, Completul judiciar subliniază faptul că situația semnalată necesită o investigație suplimentară, iar autoritățile competente trebuie să analizeze cu atenție aceste omisiuni.

Completul de judecată menționează că autoritatea publică pârâtă a acționat în conformitate cu standardele legale și cu principiile de transparență și obiectivitate, formulând concluzia că există o bănuială rezonabilă privind comiterea unei infracțiuni. Această concluzie nu se bazează doar pe afirmațiile unora dintre părți, ci și pe contextul economic al familiei reclamantului, care ridică semne de întrebare asupra legitimității și transparenței tranzacțiilor dintre ***** și S.R.L. „Impex Businesscom". De aceea, este necesar ca organele competente să efectueze o investigație amănunțită pentru a stabili dacă au fost comise infracțiunile prevăzute de art. 243 și 244^1 din Codul penal, în special, având în vedere contextul tranzacțiilor suspecte și natura relațiilor dintre persoanele implicate.

De asemenea, Completul judiciar apreciază ca fiind corecte și constatările inspectorului de integritate privind existența unei bănuieli rezonabile cu privire la comiterea infracțiunii prevăzute la art. 352^1 alin. (2) din Codul penal – „Falsul în declarații", or, bănuiala rezonabilă se bazează pe faptul că în declarația de avere și interese personale depusă de Cebotari Vladimir pe data de 31 martie 2020, la capitolul V, lit. C) privind „*Numerarul în monedă națională și/sau în valută străină care depășește suma a 15 salarii medii lunare pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare și alte documente care încorporează drepturi patrimoniale*", reclamantul Cebotari Vladimir a declarat suma de 10 000 000,00 lei. Totuși, după efectuarea calculelor de către inspectorul de integritate, suma maximă de numerar pe care Cebotari Vladimir ar fi putut să o dețină împreună cu membrii familiei sale, la 31 martie 2020, este de doar 3 781 946,00 lei.

Prin urmare, în opinia Completul judiciar, această discrepanță ridică suspiciuni legate de intenția de a ascunde sau de a include date incomplete sau false în declarația de avere. Inspectorul de integritate a luat în considerare economiile

declarate de Cebotari Vladimir în declarațiile anterioare, inclusiv cea din 23 aprilie 2019, precum și veniturile obținute și declarate de acesta în declarațiile sale anterioare. Aceste calcule au fost realizate pe baza datelor disponibile și au relevat o diferență semnificativă între suma declarată de 10 000 000,00 lei și suma maximă de numerar la care Cebotari Vladimir ar fi avut acces conform evidențelor financiare și declarațiilor sale anterioare.

Astfel, argumentul reclamantului precum că „*la indicarea sumei de 10.000.000,00 lei nu a numărat efectiv cât numerar deține și cât nu, omisiunea indicării sumelor corecte a fost determinată de erori umane întâlnite în practica declarării averii și intereselor personale*", Completul judiciar îl va respinge ca neîntemeiat și pur declarativ, apreciindu-l ca o versiune de apărare și o modalitate de eschivare de la consecințele actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023. Or, în cadrul efectuării controlului inspectorul de integritate corect s-a bazat pe probatoriul prezentat şi nu pe afirmațiile pur declarative ale subiectului controlului, deoarece sarcina de probă îi revine în asemenea circumstanțe reclamantului Cebotari Vladimir.

Pe această dimensiune, Completul judiciar precizează, faptul că „reclamantul nu a numărat efectiv suma de numerar indicată în declarație", dar a făcut referire la o „evidență de intrări și ieșiri" poate sugera o incertitudine în gestionarea și raportarea sumelor declarate. De asemenea, mențiunea că suma respectivă „era în continuă schimbare" pune în discuție stabilitatea și exactitatea informațiilor furnizate, în special într-un context în care declarațiile de avere și interese personale trebuie să fie precise și clare, pentru a asigura transparența și integritatea procesului de declarare, or, conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 133 din 17 iunie 2016, „*declaraţia de avere şi interese personale (denumită în continuare declaraţie) reprezintă un act personal şi irevocabil al subiectului declarării,* ***depus, pe proprie răspundere****, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie*".

În această ordine de idei, instanța de apel evidențiază că necunoașterea legii nu poate fi invocată ca o justificare plauzibilă pentru exonerarea de răspunderea generată de înălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale abordate în această speță (*nemo legem ignorare censetur*). Este un principiu fundamental al dreptului că fiecare individ este prezumat să cunoască legea, iar relațiile sociale sunt reglementate de norme juridice care stabilesc cadrul legal necesar pentru funcționarea societății. Or, normele juridice sunt materializate în acte normative, care, indiferent de forța juridică a acestora sau de organul emitent, devin opozabile tuturor cetățenilor din momentul publicării lor. Publicarea actelor normative este un proces indispensabil pentru asigurarea accesului la informații și pentru garantarea opozabilității lor în raport cu destinatarii legii.

Potrivit art. 56 alin. (4) din Legea privind actele normative, „*actele normative se publică, în condiţiile legii, în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale*

raioanelor, municipiilor şi ale unităţilor teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale”.

În această speță, reclamantul nu poate justifica neîndeplinirea obligațiilor impuse de lege, invocând erori umane, lipsa cunoașterii prevederilor legale. Publicarea acestor norme în surse oficiale accesibile face ca fiecare persoană să fie responsabilă pentru informarea corespunzătoare și conformarea la normele de drept, indiferent de poziția sau calitatea în care acționează. Astfel, obligația de a respecta și de a aplica corect normele juridice nu poate fi eludată sub nicio formă prin invocarea necunoașterii legii, acest principiu fiind un pilon esențial al sistemului juridic și al statului de drept.

Completul judiciar notează că necesitatea transmiterii actului de constatare către organul de urmărire penală s-a impus și din cauza nedeclarării împrumuturilor acordate de doamna ***** către S.R.L. „Transelegant Tur”, în sumă de 300 000,00 lei, și către S.R.L. „Breitman Grup”, în sumă de 3 000 000,00 lei, precum și a neindicării în declarația de avere și interese personale din 31 martie 2020 a împrumutului acordat de doamna ***** către domnul *****, în sumă de 4 461 500,00 lei.

La fel, Completul judiciar apreciază critic alegațiile reclamantului cu referire la aplicarea greșită a legii în timp de către autoritatea publică pârâtă, or, prin Legea nr. 130/2021 cu privire la modificarea unor acte normative, în vigoare din 29 octombrie 2021, au fost operate modificări la Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritate Națională de Integritate și Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, aplicabilitatea cărora a fost asigurată de către inspectorul de integritate în conformitate cu art. 73 alin. (4) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, conform căruia, „*au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancţiuni mai blânde*”.

În speță, Completul de judecată consideră că autoritatea publică pârâtă corect a aplicat prevederile art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritate Națională de Integritate (în redacția Legii în vigoare din 29 octombrie 2021), având în vedere că actul de constatare a fost adoptat la 26 octombrie 2023.

În ceea ce privește argumentele reclamantului referitoare la lipsa motivării actului administrativ contestat, Completul judiciar subliniază că, conform articolului 31 din Codul administrativ, „*actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate în mod corespunzător*”.

În conformitate cu prevederile art.118 din Codul administrativ, „*motivarea este operaţiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esenţiale de drept şi de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreţionare trebuie să poată fi recunoscute şi punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar. Motivarea trebuie să se refere şi la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea*

completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreţionar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigaţii, probe, audieri, opinii ale participanţilor contrare conţinutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este parte integrantă a actului administrativ individual şi condiţionează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiţie în totalitate fără ca prin decizia de soluţionare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat şi, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare".

Reieșind din norma legală menționată *supra* în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată constată că, actul de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023 este motivat în conformitate cu normele legale, unde sunt indicate argumentele care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei.

Completul judiciar consideră că o asemenea motivare satisface deziderateleimpuse de art. 31 și 118 din Codul administrativ, or, în motivare se indică temeiurile esenţiale de drept, adică texte legale aplicabile situației date, precum și temeiurile de fapt pe baza cărora s-a reținut aplicabilitatea acestor texte legale, pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Mai mult, din motivarea actului administrativ pot fi recunoscute punctele de vedere din care autoritatea publică a reieşit la exercitarea dreptului discreţionar, inclusiv la concluzia de a transmite actul de constatare către Procuratura Generală a Republicii Moldova și Serviciul Fiscal de Stat.

Totodată, conform art. 29 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, „*orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit*".

Articolul 137 din Codul administrativ, reglementează că „*în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună credință în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar și doar una din mai multe consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt*

identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă întrun caz autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în același mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare".

Potrivit art. 225 alin. (2) din Codul administrativ, „*verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege*".

Aici este de notat că dreptul discreționar al autorității publice reprezintă posibilitatea autorității de a alege între mai multe consecințe juridice, care implică discreția autorității publice de a decide și/sau discreția alegerii măsurii la care va recurge. În exercitarea dreptului discreționar autoritatea publică nu este liberă în adoptarea unei soluții după propria convingere sau dorință. Activitatea administrativă și soluția adoptată trebuie să se fundamenteze pe respectarea principiului legalității, să rezulte dintr-o conduită exercitată cu bună-credință, în limitele legal stabilite și cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul.

La caz, este cert că la constatarea încălcării regimului juridic al declarării averii și intereselor personale de către Cebotari Vladimir, pârâta Autoritatea Națională de Integritate şi-a exercitat dreptul discreţionar, cu luarea în considerare a tuturor faptelor relevante, cu respectarea limitelor legale şi conform scopului acordat de lege, prin prisma criteriilor stabilite la art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate.

Astfel, ce ține de faptul că inspectorul de integritate ar fi încălcat dreptul discreționar, urmează a fi menționat că, din moment ce inspectorul de integritate în rezultatul desfășurării procedurii administrative de control constată încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, emite un act de constatare conform art. 34 alin. (1) din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, fără ca inspectorul de integritate să dispună de o marjă de apreciere în acest sens.

Totodată,Completul judiciar evidențiază că, inspectorul de integritate la emiterea actului de constatare, a ținut cont de scopul Legii nr. 133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale, așa cum acesta a fost identificat de legiuitor în art. 1 alin. (2) – „*instituirea măsurilor de prevenire şi de combatere a îmbogăţirii nejustificate, a conflictelor de interese, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor*".

În lumina celor expuse *supra*, Completul judiciar va respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului, precum că, actul de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023 este unul nemotivat. Or, din analiza conținutului este posibil de recunoscut

punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit în cadrul exercitării și realizării inclusiv a dreptului discreționar.

În această ordine de idei, Completul judiciar va reitera că, în cuprinsul actului analizat este detaliată fiecare acțiune a inspectorului cu trimiterile de rigoare la norma legală respectivă, cât și cu detalierea exactă a calculului veniturilor și cheltuielilor pentru perioada supusă controlului, la fel motivarea cuprinde detalierea investigațiilor realizate de inspector, analiza opiniilor persoanelor implicate în procesul de investigare, cât și a subiectului verificării.

În contextul celor expuse, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide că actul de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023, emis de Autoritatea Naţională de Integritate, este legal şi întemeiat. Or, de către autoritatea publică pârâtă a fost respectată procedura de emitere a actului administrativ, actul este emis de către un organ competent şi în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speţei. Instanţa nu a constatat admiterea a cărorva abateri de lege la emiterea actului administrativ individual defavorabil emis în privinţa reclamantului Cebotari Vladimir, legalitatea acestuia nefiind pusă la îndoială de către instanţa de judecată, iar contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității şi al egalității de tratament - ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii reclamantului nu există.

În final, Completul de judecată reiterează că, reclamantul Cebotari Vladimir nu a prezentat probe concludente care ar servi drept temei pentru anularea actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023.

Din considerentele expuse mai sus, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ ajunge la concluzia că, acțiunea înaintată de reclamantul Cebotari Vladimir către Autoritatea Națională de Integritate privind anularea actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023, urmează a fi respinsă integral.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge ca fiind neîntemeiată acțiunea în contencios administrativ înaintată de Cebotari Vladimir împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului de constatare nr. 143/10 din 26 octombrie 2023.

Hotărârea cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție. Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Preşedintele completului,
judecătorul — Mîra Ghenadie

Judecătorii — Bostan Angela

Dașchevici Grigore